

Interesešu konflikta novērtēšana

Dana Stauvere
Finanšu ministrija
2013.gads

Mērķis

Sniegt metodisku palīdzību, lai novērtētu:

1.1. interešu konflikta **iespējamību**;

1.2. interešu konflikta mazināšanai **izveidotās kontroles sistēmas uzbūves** atbilstību noteiktajam mērķim un pietiekamību;

1.3. interešu konflikta mazināšanai izveidotās kontroles sistēmas **darbību**.

Pielietojums

- Par kopējām valsts pārvaldē auditējamām prioritātēm 2013.gadā 1.2. punkts
- **ieteicošs raksturs**
- papildus IAS noteiktajai iekšējā audita veikšanas metodikai

Pieeja

1. variants - apzināt iestādē izveidoto IKS interešu konflikta jomā

2. variants

- katra iekšējā audita laikā izvērtēt interešu konflikta iespējamību;
- izvērtēt konkrētajā jomā izveidoto kontroļu uzbūvi
- Novērtēt vai noteiktās kontroles darbojas

Definīcija I

- **Interesešu konflikts** — situācija, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, **jāpieņem lēmums** vai **jāpiedalās lēmuma pieņemšanā**, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, kas **ietekmē vai var ietekmēt** šīs valsts amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru **personiskās vai mantiskās intereses**

Likuma „Par interesešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 1.panta 5.punkts

Definīcija II

- **Interesešu konflikts** ir tad, ja šāda finanšu dalībnieka vai citas personas, kā minēts 1. punktā, **pienākumu neatkarīgu un objektīvu pildīšanu negatīvi ietekmē** iemesli, kas saistīti ar **ģimeni, jūtu dzīvi, politisko piederību vai valstspiederību, mantiskajām vai kādām citām interesēm**, kas attiecīgajai personai ir kopējas ar labuma saņēmēju

PADOMES REGULA (EK, EURATOM) Nr. 1995/2006 (2006. gada 13. decembris), ar kuru groza Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam

Normatīvie akti, vadlīnijas u.c. materiāli

Normatīvo aktu regulējums

- Likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”;
- Ministru kabineta [28.10.2008.](#) noteikumi Nr.888 „Kārtība, kādā reģistrējamas, novērtējamas, izmantojamas un izpērkamas dāvanas, kas pieņemtas, pildot valsts amatpersonas pienākumus, un kas ir valsts vai pašvaldības institūcijas īpašums”;
- Ministru kabineta [22.10.2002.](#) noteikumi Nr.478 „Kārtība, kādā aizpildāmas, iesniedzamas, reģistrējamas un glabājamas valsts amatpersonu deklarācijas un aizpildāmi un iesniedzami valsts amatpersonu saraksti”;
- Publisko iepirkumu likuma 23.pants;
- Publiskās un privātās partnerības likuma 25.pants;
- Kriminālprocesa likuma 50., 51. un 52.pants;
- 2PADOMES REGULA (EK, EURATOM) Nr. 1995/2006 (2006. gada 13. decembris), ar kuru groza Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (skat. http://www.iub.gov.lv/files/upload/FR-lv_1995_2006.pdf), 52.pants.
- citi speciālie likumi. Piemērām attiecībā uz valsts policiju, prokuratūru.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja mājas lapā pieejamie materiāli:

- <http://www.knab.gov.lv/lv/prevention/analysis/methodology/>
- http://www.knab.gov.lv/uploads/free/civildienesta_ieredni.pdf
- http://www.knab.gov.lv/uploads/free/rokasgramata_pasvaldibu_amatpersonam.pdf

Interesešu konflikta iespējamības izvērtējums

1. interesešu konflikta iespējamības izvērtējumu veic katra plānota iekšējā audita ietvaros.

VEIC SISTĒMAS ANALĪZES LAIKĀ

2. gadījumā, ja auditējamā sistēmā **ir funkcijas**, kas pakļautas interesešu konflikta iespējamībai, ir jānovērtē iekšējās kontroles sistēmas uzbūves atbilstība un pietiekamība, kā arī jāpārlicinās, ka kontroles darbojas

SISTĒMAS ANALĪZES UN/VAI PĀRBAUŽU LAIKĀ

Interesešu konfliktam pakļautās funkcijas

- Materiālo vērtību kontrole, rīcība ar finanšu līdzekļiem, tai skaitā lēmumu pieņemšana iepirkuma procesā vai Eiropas Savienības (ārvalstu finanšu palīdzības) finanšu līdzekļu piešķiršana;
- Uzraudzības un kontroles funkcijas attiecībā uz personām, kas nav tiešā pakļautībā, un citu personām saistošu lēmumu pieņemšana.;
- Rīcība ar ierobežotas pieejamības informāciju;
- Izmeklēšanas vai sodīšanas pilnvaras;
- Normatīvo aktu izstrāde un pieņemšana;
- Lēmumu pieņemšana par personāla vadību;
- Lēmumu pieņemšana iepirkumu procesā;
- Rīcība ar valsts noslēpuma objektu saturošu informāciju;
- Citām personām saistošu lēmumu pieņemšana.

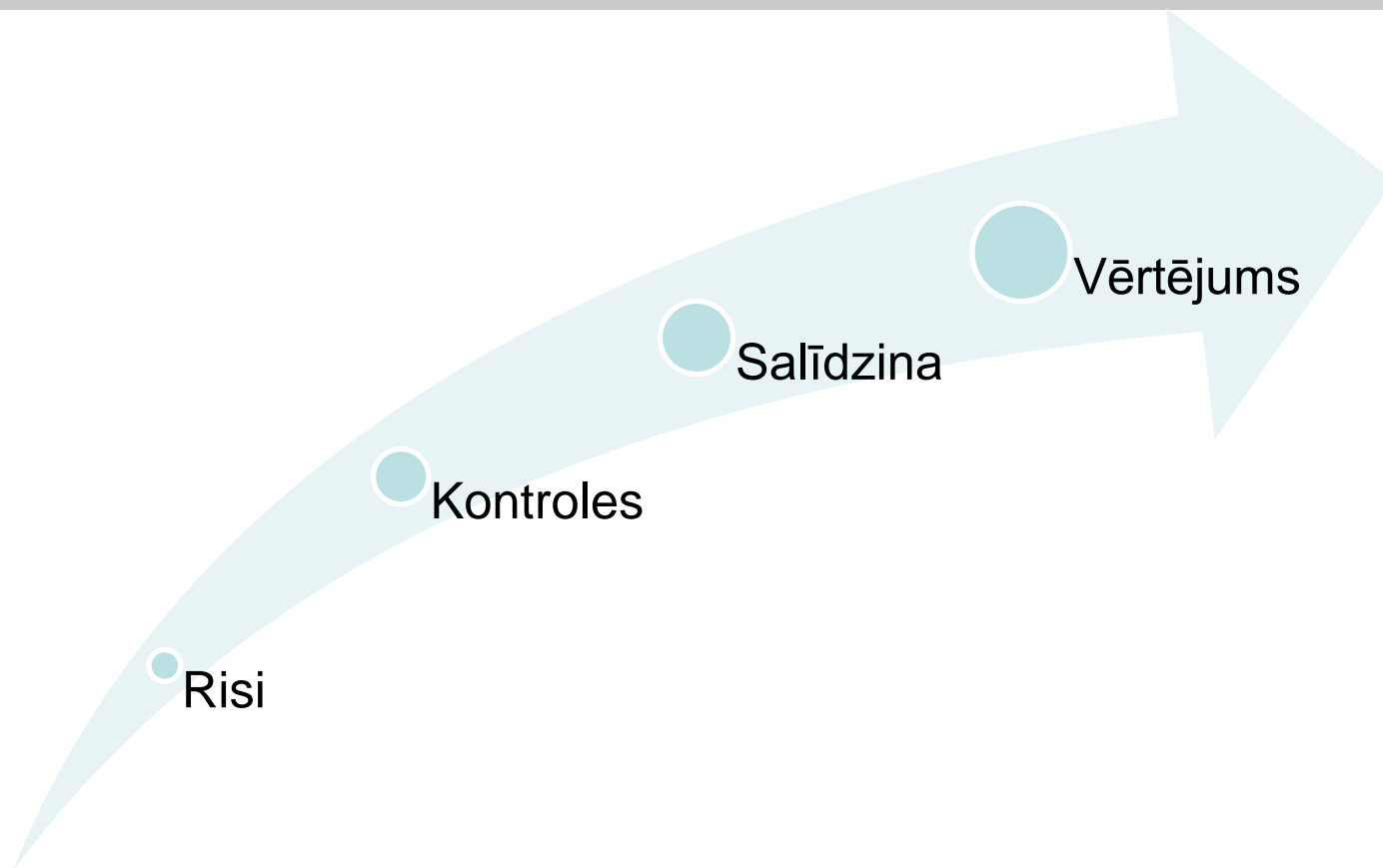
Interesešu konflikta iespējamības izvērtējums

- Novērtēt funkciju, kas pakļautas interesešu konflikta iespējamību
- Vērtē ar funkcijas īstenošanu saistītos apstākļus (punktu novērtējums un/vai kvalitatīvais vērtējums – augsts, vidējs, zems)
  - Iespēja rīkoties vienpersoniski
  - Piešķirta plaša rīcības brīvība, ko neierobežo normatīvie akti
  - Slepenība un nekontrolējamība (netiek rakstiski fiksētas darbības)
  - Pēckontroles neesamība
  - Nav paredzēta atbildība (sankcijas par pārkāpumiem)
  - Nav vai nav iespējamā tehniskā novērošana
  - Funkciju īstenošana ārpus institūcijas
  - Netiek veikta interesešu konflikta iespējamības kontrole
- Vērtē ietekmi (kvalitatīvs vērtējs – augsts, vidējs, zems)

Kontroles uzbūves novērtēšana

Kontroļu novērtēšana

- Vadlīnijās sniegtas interešu konflikta risku jomas un apraksts (izpausmes veids)
- Kontroļu piemēri risku mazināšanai

SVARĪGI ATCERĒTIES

Riskus identificē atkarībā no situācijas konkrētajā auditā un iestādē

Nepieciešamas pārlicināties, ka kontroles dzīvē tiek īstenotas

Pārbauču dokumenti

- 1. pielikums – **Darbinieku aptauja**

Mērķis *legūt informāciju un novērtēt ētisko klimatu iestādē*

- 2. pielikums – **Tests par kopējo interešu konflikta vadību institūcijā**

Mērķis *Pārliecināties, ka ir izveidota iekšējā kontroles sistēma kopējai interešu konflikta vadībai institūcijā*

- 3. pielikums – **Tests par interešu konflikta novēršanas jautājumiem**

Mērķis *Pārliecināties par institūcijas darbinieku informētību (zināšanām) interešu konflikta novēršanas jomā*

Informācijas sniegšana FM

Nr. p. k.	Iekšējā audita nosaukums, kurā ir vērtēta interešu konflikta iespējamība	Funkcija (funkcijas), kurā ir vērtēta interešu konflikta iespējamība	Interesešu konflikta iespējamības novērtējums	Vērtējums par interešu konflikta mazināšanai izveidotās kontroles uzbūves pietiekamību	Vērtējums par interešu konflikta mazināšanai izveidoto kontroļu darbību	Ieteikumi un to prioritātes	Informācija par ieteikumu ieviešanu
1	Farmaceutiskās darbības licencēšana	Funkcija 1	Ļoti augsta iespējamība	Izveidotā kontroles uzbūve ir atbilstoša un pietiekama	Izveidotās kontroles interešu konflikta mazināšanai darbojas un ir efektīvas	Nav attiecināms	Nav attiecināms
		Funkcija 2	Augsta iespējamība	Izveidotā kontroles uzbūve ir atbilstoša, tomēr nepieciešami atsevišķi uzlabojumi, lai nodrošinātu kontroles uzbūves pietiekamību	Izveidotās kontroles interešu konflikta mazināšanai darbojas daļēji, nepieciešami atsevišķu kontroļu darbībā	Regulāri rīkot apmācības, informatīvos pasākumus iestādes darbiniekiem par interešu konflikta jautājumiem (vidēja prioritāte)	Organizēti trīs apmācību semināri iestādes darbiniekiem par interešu konflikta jautājumiem; leviesta automatizēta administratīvo lietu sadale pēc nejaušības principa.
		Funkcija 3	Zema iespējamība	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms

Jautājumi?

PALDIES PAR UZMANĪBU!